

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/111/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214202292
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2214202292.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Kataríny Slováčkovej a sudcov JUDr. Evy Behranovej a JUDr. Martina Holiča v právnej veci žalobkyne: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Bratislava, Pribinova 25, zastúpenej splnomocnenkyňou: Fridrich Paľko, s.r.o., Bratislava, Grösslingova 4, proti žalovanej: Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Župné námestie 13, o 451,60 eur, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda z 11. decembra 2014 č. k. 10C/75/2014-75 takto

rozhodol:

Odvolačný súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdzuje.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa I. zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa na žalovanej domáhala zaplataenia majetkovej škody 175,- eur a nemajetkovej ujmy 276,60 eur (okrem náhrady trov konania) a II. žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Rozhodnutie vo veci samej (o žalobe založenej na tvrdenom nesprávnom úradnom postupe Okresného súdu Galanta v exekučnom konaní, ktorému mal žalobou neidentifikovaný súdny exekútor prideliť sp. zn. EX 1986/2003 s následným vyvodzovaním z toho zodpovednosti štátu) odôvodnil právne ust. § 3 ods. 1 písm. d/, § 4, § 5, § 6, § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1 a 2, § 19 ods. 1 až 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej tiež len „zodpovednostný zákon“) a § 44 ods. 2, 8, 9, § 238 ods. 1 E. p. (zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti /Exekučného poriadku/ v znení neskorších zmien a doplnení), čl. 48 ods. 2 prvá veta Ústavy SR (ústavného zákona č. 460/1992 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení), čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd; vecne potom prakticky nepreukázaním tvrdenia žalobkyne o nesprávnom úradnom postupe súdu, majúcom spočívať v oneskorenom rozhodnutí o jej žiadosti o zmenu exekútora, takže tu chýbala prvotná podmienka pre vznik zodpovednosti štátu za škodu. Z tohto dôvodu nebol dôvod zaoberať sa ani námietkou premlčania vznesenou žalovanou, pretože žalobkyňou vznesený nárok na náhradu škody vôbec neexistuje, dôvodil potom súd prvého stupňa, ktorý napokon rozhodnutie o trovách konania odôvodnil právne len paušálnym odkazom na § 142 ods. 1 O. s. p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/ 1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) a vecne úspechom žalovanej, ktorá však náhradu trov konania nepožadovala a ani nepreukázala, žeby jej vôbec nejaké trovy vznikli. Súd prvého stupňa poukázal vo svojom odôvodnení i na rozhodnutia odvolacích súdov v obdobných veciach Krajského súdu v Trnave zo dňa 21. januára 2014 č. k. 9Co/384/2013, či Krajského súdu v Žiline č. k. 11Co/164/2013-126, v ktorých tieto súdy konštatovali obdobný právny názor v súvislosti s prieťahmi namietanými žalobkyňou.

Proti tomuto rozsudku podala v celom rozsahu včas odvolanie iba žalobkyňa a navrhla ho zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V praktickej zhode so všetkými tunajšiemu súdu známymi svojimi odvolaniami v druhovo totožných veciach namietala, že postupom súdu prvého stupňa jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, ďalej že okresný súd vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav a tiež, že neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Súd prvého stupňa podľa nej rozhodol v merite veci na základe (a s použitím) „inšpirácie“ novou právnou úpravou (obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 zodpovednostného zákona v znení zákona č. 412/2012 Z. z.), hoci interpretácia hmotného práva platného v čase vzniku právnej skutočnosti aj založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti aj po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu, nie je možná. Uplatnením opačného názoru de iure aj de facto došlo k aplikácii princípu priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Súdu prvého stupňa tiež vytkla, že vôbec nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkovi nevznikol stav právnej neistoty, pričom súdu neprislúcha ani polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami, má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Súd prvého stupňa svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ktorá je základom štandardu ochrany základných práv v Európe, teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie vecí v primeranom čase). Zodpovednosť štátu podľa takejto judikatúry vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, avšak dĺžku konania ovplyvňujú „mimosúdne“ faktory, napr. rozsah nevybavenej súdnej agendy, keď je to najmä štát, ktorý musí plniť svoj pozitívny záväzok vo vzťahu k právu na prerokovanie vecí v primeranej lehote.

Žalovaná odvolací návrh nepodala.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), po zistení, že odvolanie podala včas účastníčka konania (§ 201, 204 O. s. p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je opravný prostriedok prípustný (§ 202 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O. s. p.) postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania, (§ 214 ods. 2 O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny. Rozsudok odvolacieho súdu bol verejne vyhlásený dňa 11. augusta 2015 (§ 156 ods. 1 O. s. p.), pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli oznámené na úradnej tabuli v lehote najmenej 5 dní pred vyhlásením (§ 156 ods. 3 O. s. p.).

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 10C/75/2014 je určenie, že žalovaná je zodpovedná za škodu vzniknutú nesprávnym úradným postupom a o zaplatenie škody v sume 175,- eur a nemajetkovej ujmy v sume 276,60 eur s príslušenstvom. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bola žaloba žalobkyne zamietnutá vrátane výroku o trovách konania.

Podľa § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Hneď úvodom sa žiada predoslať, že odvolací súd nemal dôvod nesúhlasiť s argumentáciou použitou súdom prvého stupňa na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia (tak ako táto argumentácia vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku). U dôvodov predostretých okresným súdom dostatočne jasne a i objektívne presvedčivo (samozrejme bez ambície presvedčiť kohokoľvek, najmä nie niekoho s celkom jednoznačným záujmom na inom výsledku konania) by tak zásadne postačovalo i len konštatovanie ich správnosť s odvolaním sa na ne (prvá časť ust. § 219 ods. 2 O. s. p.), odvolací súd však aj v tejto konkrétnej veci musí učiniť zadosť tiež povinnosti vysporiadať sa i s tzv. odvolacími námietkami a preto, ale tiež pre celkovú úplnosť nad rámec už uvedeného súdom prvého stupňa dopĺňa (§ 219 ods. 2 O. s. p. in fine) nasledovné:

Časť námietok, urobených súčasťou odvolania proti rozsudku v prejednávanej veci, nemohla obstať pre ich absolútnu nepatričnosť a na ďalšiu časť z nich nešlo dosť dobre reagovať pre ich len

najvšeobecnejšie možné uplatnenie, pri ktorom síce voči úvahám odvolávajúcej sa žalobkyne by zásadne nešlo namietat' (a ani s nimi polemizovať), práve prílišná všeobecnosť výhrad a nemožnosť ich vztiahnutia aj na prípad v tejto konkrétnej veci však bránili konštatovaniu, žeby súd prvého stupňa či už pri svojom rozhodovaní, alebo v rámci jemu predchádzajúceho postupu naozaj konal v rozpore s požiadavkami na spravodlivé súdne konanie.

Nepatričnými boli pritom najmä námietky týkajúce sa údajného nenáležitého použitia novelizovaného znenia ustanovenia § 9 ods. 2 zodpovednostného zákona, kde žalobkyňa pre zjavne paušálne uplatnenie rovnakých odvolacích dôvodov ako v takmer všetkých ostatných tunajšiemu súdu známých druhovo totožných konaniach za účasti rovnakých účastníčok, v ktorých žalobkyňa z prejednávanej veci skoro identickými žalobami aj na ne nadväzujúcimi podaniami (čo sa inak týkalo aj odvolania) bez prehánania preveruje odolnosť súdneho systému, muselo uniknúť, že súd prvého stupňa v tejto veci ustanovením § 9 ods. 2 zodpovednostného zákona v znení zákona č. 412/2012 Z. z. vôbec neargumentoval (v tejto súv. por. i str. 6 a 7 písomného vyhotovenia rozsudku, § 9 ods. 2 zodpovednostného zákona v znení platnom a účinnom do 31. decembra 2012 aj po takomto čase a tiež čl. I bod 8 a čl. II zákona č. 412/2012 Z. z.). Pokiaľ šlo o ostatné výhrady, namietané úvahy o nevysvetlení názoru, podľa ktorého účastníkom (zrejme exekučného konania, tvoriaceho podklad nárokov uplatňovaných v prejednávanej veci) nevznikol stav právnej neistoty, neboli v prejednávanej veci relevantnými (ako bude uvedené i neskôr) a to isté by platilo aj v prípade tu neuplatnenej námietky údajnou nesprávnosťou odmietnutia návrhu na tzv. znalecké dokazovanie (ktoré môže byť namieste až vtedy, ak nemožno mať pochybnosti o existencii žalobou uplatneného práva, pričom akceptovanie opačného názoru by malo za následok nehospodárne postupy súdov a neúmerné predražovanie súdnych konaní, v ktorých by vykonané dôkazy nemohli na jednoznačnom výsledku konania nič zmeniť). Aj povinnosť (štátov všeobecne i Slovenskej republiky osobitne) garantovať právo účastníkov súdnych konaní na spravodlivé súdne konanie a v jeho rámci tiež právo na rozhodnutie v primeranej lehote tu nepochybne je, žalobkyňa však pri zápalistom boji za jej práva zrejme uniklo, že podmienky realizácie takýchto práv na vnútroštátnej úrovni určujú práve zákony a z tých práve ten pre rozhodnutie v prejednávanej veci kľúčový by spôsobom podsúvaným odvolateľkou vyložiť nešlo ani vtedy, ak by sa žalobkyňa podarilo splniť základnú podmienku pre uvažovanie o jej úspechu v spore a to, žeby bola schopná konkretizovať konanie zaťažené ňou tvrdeným prietahom tak, aby nevznikli pochybnosti, že sa toto vôbec viedlo.

Podľa čl. I § 44 ods. 6 vety prvej E. p. (v znení platnom a účinnom do 31. augusta 2005 vrátane, v tejto súv. pre prípad záujmu por. čl. II body 46 - 48 a čl. VIII zákona č. 341/2005 Z. z.) ak oprávnený požiadava súd o zmenu exekútora a súd po vyjadrení exekútora žiadosti oprávneného vyhovie, vykonaním exekúcie poverí súd exekútora, ktorého navrhne oprávnený a vec mu písomne postúpi. Podľa čl. I § 44 ods. 7 a 8 vety prvej E. p. v znení zákona č. 341/2005 Z. z., účinného od 1. septembra 2005 (dnes inak odseky 10 a 11, tu por. čl. V body 7 - 12 a čl. VIII zákona č. 335/2014 Z. z.) oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora, súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora a v rozhodnutí o zmene exekútora podľa odseku 7 zároveň vykonaním exekúcie poverí exekútora, ktorého navrhne oprávnený a vec mu postúpi spolu s exekučným spisom súdneho exekútora, ktorý bol vykonaním exekúcie pôvodne poverený.

V prípade ustanovení čl. I § 44 ods. 5 E. p. v znení účinnom do 31. augusta 2005 vrátane a čl. I § 44 ods. 7 a 8 E. p. po takomto čase, resp. do tretice čl. I § 44 ods. 10 a 11 dnešného znenia E. p. ide o situáciu líšiacu sa od procesu (ne)udeľovania poverení len tým, že skoršia úprava tu žiadnu lehotu na ktorúkoľvek z možných rozhodnutí (na vyhovie žiadosti o zmenu exekútora ani na nevyhovenie takejto žiadosti) neustanovovala a tá novšia tak urobila len pri kladnom rozhodnutí o návrhu oprávneného. To treba vyvodit' nielen jednoduchým jazykovým výkladom ust. čl. I § 44 ods. 10 (skôr 7) E. p., podľa ktorého sa v 30-dňovej lehote od doručenia návrhu má rozhodnúť o zmene (čiže o jej uskutočnení a nie i neuskutočnení), ale tiež logickým a aj systematickým výkladom takéhoto ustanovenia, v spojitosti s naň bezprostredne nadväzujúcim ustanovením čl. I § 44 ods. 11 vety prvej E. p. v príslušnom znení (skôr ods. 8), keďže tu súčasťou rozhodnutia „o zmene“ má byť aj poverenie exekútora a nadväzovať naň má postúpenie veci s exekučným spisom súdneho exekútora, ktorý bol vykonaním exekúcie poverený pôvodne (čo obsahovo vylučuje, aby taký postup prichádzal do úvahy vtedy, ak sa súd rozhodne návrhu oprávneného nevyhovieť a pôvodného exekútora nevymeniť).

V prejednávanej veci tak mal skôr akademický charakter problém nenáležitej pozornosti venovanej konštrukcii úpravy, ktorej jednotlivé časti sú rozpornými čo do času, v ktorom môže k zmene exekútora dôjsť (nakoľko skorší siedmy odsek totožný s dnešným desiatym tento postup pripúšťa kedykoľvek v priebehu exekučného konania, teda zrejme i pred udelením poverenia, kým mechanizmus predpokladaný skorším ôsmym a dnešným jedenástym odsekom nie je využiteľným skôr, než dôjde k udeleniu poverenia exekútorovi majúcejmu byť podľa návrhu oprávnenému iným a aj tu si podľa všetkého nejde pomôcť inak, než logickým a systematickým výkladom úpravy, v ktorej zaradenie odsekov o zmene exekútora až za tie o udelení poverenia nasvedčuje nutnosti pripúšťať spomínaný postup až potom, čo exekučné konanie v užšom slova zmysle udelením poverenia dospeje do štádia už rozbehutej exekúcie). Čo však naopak iba akademickým problémom nebolo, bolo to, že súhlasiť bolo potrebné so súdom prvého stupňa v tom, že žalobkyňa praktickým ignorovaním výzvy na predloženie listín uvádzaných v žalobe (najmä návrhov na vykonanie exekúcie a na zmenu exekútora, z ktorých o druhom údajne nemalo byť včas rozhodnuté) potom, čo už získala vedomosť o nemožnosti dohľadania príslušného exekučného spisu výlučne na základe údajov zanesených do žaloby spôsobila nielen stav neunesenia ňou dôkazného bremena na vlastné tvrdenia, ale i nemožnosť rozlíšenia, či by v prejednávanej veci mohlo o prípad sankcionovateľného opomenutia súdu prvého stupňa vôbec ísť.

Za takejto dôkaznej situácie ale nevznikol žiaden dôvod polemizovať s tým záverom súdu prvého stupňa, podľa ktorého tu absentovalo preukázanie už prvého z atribútov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ktorým je v tomto prípade postup súdu považovateľný za nesprávny úradný postup. Ak už tento atribút chýbal, bezpredmetné bolo zaoberanie sa prípadnou existenciou tých ďalších, pretože by to na bezzákladnosti žaloby o náhradu škody a nemajetkovej ujmy z takéhoto dôvodu nemohlo nič zmeniť.

Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 2 O. s. p. ako vecne správny potvrdil. Týkalo sa to aj rozhodnutia o trovách konania, odôvodneného síce stručnejšie (bez citácie použitého ustanovenia procesného práva, zakotvujúceho zásadu zodpovednosti účastníkov za výsledok tzv. sporového konania), aj v tomto prípade však ako po vecnej, tak i po právnej stránke náležite.

V takto skončenom odvolacom konaní bola plne úspešná žalovaná (žalobkyňa s odvolaním neuspela vôbec) a bola to tak ona, komu podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. vzniklo aj právo na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaná však nepodala návrh na priznanie jej náhrady trov ani v tomto prípade a ak sa ani zo spisu vznik žiadnych trov konania tejto účastníčky v odvolacom konaní nepodával, rozhodnúť šlo aj tu iba nepriznaním náhrady.

K prijatiu tohto rozsudku došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.